

ФИНАНСОВО СПОРАЗУМЕНИЕ¹

Европейската комисия, наричана по-долу за краткост **“КОМИСИЯТА”**, действаща за и от името на Европейската общност, наричана по-надолу **“ОБЩНОСТТА”**,

от една страна и

Правителството на Република България, наричано по-надолу **“ПОЛУЧАТЕЛ”**,

от друга страна,

СЕ СПОРАЗУМЯХА ЗА СЛЕДНОТО:

Мярката, спомената в чл.1 по-долу, ще бъде изпълнявана и финансирана с бюджетни средства на ОБЩНОСТТА в съответствие с условията, предвидени в настоящото Споразумение. Техническата, правната и административна рамка, в която мярката, посочена в чл.1 по-долу ще бъде изпълнявана, е описана в “Общите условия”, приложени към Рамковото споразумение между КОМИСИЯТА и СТРАНАТА-ПОЛУЧАТЕЛ, и допълнена от разпоредбите на това Споразумение и анекса “Специални разпоредби” към него.

ЧЛЕН 1 – ЕСТЕСТВО И ПРЕДМЕТ

Като част от програмата си за помощи ОБЩНОСТТА ще подпомогне безвъзмездно финансирането на следната МЯРКА:

Номер на програмата: **BG 2005/017-453**

Заглавие: **Програма за трансгранично сътрудничество между Република България и Турция за 2005 г.**

Срок на действие: **до 30 ноември 2007 г.**

ЧЛЕН 2 – АНГАЖИМЕНТ НА ОБЩНОСТТА

Финансовото участие на ОБЩНОСТТА се определя на максимум **5 млн. евро**, наричано по-долу за краткост **“ПОМОЩ НА ЕО (Европейската общност)”**.

ЧЛЕН 3 – ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ И ИЗТИЧАНЕ СРОКА НА ДЕЙСТВИЕ

¹ Структурата на Финансовото споразумение е както следва: 1. заглавни страници, където се споменават съответната държава, сума и отговорна институция; 2. Рамково споразумение, включително Приложения А и Б, Приложение В – Специални условия (текстът на приетото Финансово предложение, който започва с Описание и цели и по-нататък), и Приложение Г – “Прозрачност и публичност”.

За настоящата МЯРКА, ПОМОЩТА НА ЕО ще бъде валидна за договаряне до **30 ноември 2007 г.** при условията на настоящото Споразумение. Всички договори следва да бъдат подписани до тази дата. Тази част от средствата от ПОМОЩТА НА ЕО, която не е договорена до тази дата, няма да бъде предоставена.

Крайният срок за изпълнение на договорите, включени в ПОМОЩТА НА ЕО е **30 ноември 2008 г.** КОМИСИЯТА може, при изключителни обстоятелства, да разреши съответно удължаване на периода за договаряне или срока за изпълнение на договорите, при условие че това е поискано своевременно и е съответно аргументирано от ПОЛУЧАТЕЛЯ. Разплащането на средства може да продължи до 12 месеца след крайния срок за изпълнение на договорите, за да покрие задължения, възникнали в процеса на изпълнение на договорите по тази програма. Настоящото Споразумение престава да бъде в сила с приключване на разплащанията по договорите. Всички средства, които не са изразходвани дотогава, трябва да бъдат върнати на Комисията.

ЧЛЕН 4 – АДРЕСИ

Кореспонденцията, свързана с изпълнението на МЯРКАТА, в която се посочва номера и наименованието на МЯРКАТА, трябва да се изпраща на следните адреси:

За ОБЩНОСТТА:

Делегация на Европейската комисия в България
ул. "Московска" № 9
п.к. 668
1000 София
България
Тел.: (+359 2) 933 5252
Факс: (+359 2) 933 5233

За ПОЛУЧАТЕЛЯ:

г-н Пламен Орешарски
Министър на финансите
ул. "Раковски" № 102
1040 София
България

ЧЛЕН 5 – БРОЙ ОРИГИНАЛНИ КОПИЯ

Настоящото Споразумение е съставено в два еднакви екземпляра на английски език.

ЧЛЕН 6 – ВЛИЗАНЕ В СИЛА

Настоящото Споразумение влиза в сила на датата, на която бъде подписано и от двете страни. Никакви разходи, направени преди тази дата, няма да се покриват от ПОМОЩТА НА ЕО.

Приложенията са неразделна част от настоящото Споразумение.

Изготвен в София

Изготвен в София

Дата 27.02.2006

Дата 27.02.2006

За ПОЛУЧАТЕЛЯ

Пламен Орешарски
Министър на финансите

За ОБЩНОСТТА

Димитрис Куркулас
Ръководител на ДЕК

Приложения:

1. Рамково споразумение (с Приложения А и Б)
2. Специални условия (Приложение В)
3. Прозрачност и публичност (Приложение Г)

**ПРИЛОЖЕНИЕ “В” КЪМ ФИНАНСОВОТО СПОРАЗУМЕНИЕ
ПРОГРАМА ТРАНСГРАНИЧНО СЪТРУДНИЧЕСТВО МЕЖДУ
БЪЛГАРИЯ И ТУРЦИЯ ЗА 2005 г.**

ОБЩИ ЦЕЛИ И ОПИСАНИЕ

1.1. Общи цели на програмата

- Да развие добросъседството и стабилността в граничните райони в Централна и Източна Европа, което ще даде реални ползи на регионите и общностите от двете страни на границата;
- Да развие сътрудничеството между граничните райони в двете страни за преодоляване на специфичните проблеми за развитие, които могат да произтекат, *inter alia*, от тяхното място в националните икономики, в интерес на местното население и по начин, съвместим с опазването на околната среда;
- Да подкрепи създаването и по-нататъшното развитие на мрежите за сътрудничество от всяка страна на границата и да интегрира тези мрежи с по-широките мрежи на Общността.

1.2 Специфични цели на проекта

- Да спомогне за **опазването на околната среда и културните ценности чрез устойчиво развитие;**
- Да стимулира **регионалното сътрудничество** и да изгради **местен капацитет и мрежи** на местно ниво;
- Да улесни **трансграничното сътрудничество** на местните жители и институции в областта на икономическото развитие, културния обмен, туризма, околната среда чрез продължаване на Съвместния фонд за малки проекти.

1.3. Описание на програмата

Програмата за 2005 г. беше създадена на базата на съвместно дефинирани проекти от страните-партньори и одобрени на заседанието на Съвместния комитет за сътрудничество в София на 15 юли 2005 г. Обобщените описания² на отделните проекти, групирани в секторни цели са, както следва:

СПД Приоритет 2: Опазване, подобряване и управление на околната среда

BG 2005/017-453.01.01: Подобряване на капацитета за прогнозиране на наводнения в българо-турския граничен регион

<i>Продължителност</i>	<i>24 месеца</i>
<i>Туининг</i>	<i>Няма</i>
<i>Бюджет по ФАР</i>	<i>2 000 000 евро</i>

² Описанията са индикативни; някои детайли могат да бъдат променени

Изпълнителна Агенция	Министерство на регионалното развитие и благоустройство
-----------------------------	--

Основният резултат от проекта ще бъде напълно оперативна система за информация за нивото на водите и за предупреждение при опасност от наводнение, насочена към местни и регионални институции, които са в състояние да решават най-неотложните проблеми по намаляване на негативните последици от наводненията. Очакваните резултати включват още мониторинг на явленията, постигане на съгласуваност между двете страни по предотвратяване и контрол на наводненията, идентифициране на застрашените райони, както и доставка на необходимото оборудване за обработка на данни и изграждане на модел за прогнозиране на наводненията.

Очакват се също и индиректни резултати като: ефективна информационна система за водите, подпомагаща интегрираното управление на водите и процеса на вземане на решения, укрепване на устойчивостта на еко-системите по поречията на реките, намаляване на риска от наводнения и ерозия на речните брегове, създаване на условия за еко-туризъм, увеличаване на капацитета за обмен на информация и ранно предупреждение при бедствия.

BG 2005/017-453.01.02: Насърчаване на устойчивото развитие в региона на Странджа/Ялдъз планина	
Продължителност	18 месеца
Туининг	Няма
Бюджет по ФАР	2 000 000 евро
Изпълнителна Агенция	Министерство на регионалното развитие и благоустройство

Този проект цели да ангажира общественото мнение за насърчаване на устойчиво развитие на природата, опазване на културните традиции и наследство и да включи тези дейности в процеса на изграждане на устойчив икономически растеж на региона. Това включва изграждане и установяване на партньорство между българските и турските власти и съответните институции. Също така се предвижда осигуряване на оборудване за обмен на данни, информация и мониторингови системи.

СПД приоритет 3 – “Хора за хора”

BG 2005/017-453.02.01: Мерки “хора за хора”	
Продължителност	24 месеца
Туининг	Няма
Бюджет по ФАР	500 000 евро
Изпълнителна Агенция	Министерство на регионалното развитие и благоустройство

Мерките “хора за хора” са насочени към подкрепа за установяване или понататъшно развитие на устойчиви мрежи за сътрудничество между местните и регионални участници, за повишаване на капацитета на човешките ресурси и институциите за сътрудничество и участие в бъдещи програми за развитие. Фондът ще финансира избрани малки проекти от типа “хора за хора”. Грантове ще бъдат предоставяни за проекти, чийто непосредствени цели нямат търговски

характер и не целят печалба. Особено ще бъдат насърчавани съвместни проекти, още повече такива, съфинансирани съвместно от българските и турски партньори. В поканата за участие ще бъдат посочени следните приоритетни сфери: икономическо развитие, туризъм, културен обмен, изграждане на капацитет на местно ниво и правосъдие и вътрешни работи.

Необходимо е съфинансиране и то ще бъде един от критериите за допустимост на проектите. Минималното съфинансиране трябва да бъде 10% от стойността на всеки малък проект. Проекти, вече частично финансирани от друга програма на ЕС, не могат да получават помощ по тази програма ФАР.

СПД хоризонтална мярка – Техническа помощ

<i>BG 2005/017-453.03.01: Техническа помощ</i>	
<i>Продължителност</i>	<i>24 месеца</i>
<i>Туининг</i>	<i>Няма</i>
<i>Бюджет по ФАР</i>	<i>500 000 евро</i>
<i>Изпълнителна Агенция</i>	<i>Министерство на регионалното развитие и благоустройство</i>

Целта на проекта е да осигури техническа помощ за засилване на капацитета за идентифициране, подготовка и изпълнение на подходящи проекти за бъдещата програма за трансгранично сътрудничество между България и Турция и за подкрепа на съответните централни, регионални и местни власти в усилията им за създаване на бъдещите технически органи за сътрудничество и управление на проекти след присъединяване към ЕС.

Извлечени поуки

Опитът с изпълнението на Програма ФАР в предишните години и оценката са довели до няколко общи поуки. Както и през 2004 г., те са отразени при изготвянето на Програма ФАР-ТГС 2005 г. България – Турция.

Най-важните поуки се отнасят до ограниченията върху българския административен капацитет, по-конкретно в министерствата, действащи като Изпълнителни агенции. Средносрочните до дългосрочни усилия за засилване на този капацитет са вече в ход. Те включват усилия за подпомагане на хоризонталната реформа в публичната администрация. Включват още и задълбочен мониторинг на изпълнението на проектите чрез месечни срещи и ранно представяне на графици за договаряне по проектите на ЕК. Това позволява ранно идентифициране на рискове от закъснения и предприемане на корективни действия. По-конкретни поуки, свързани с отделни сектори, министерства, или типове проекти, също са извлечени и взети предвид при подготовката на документацията по самите проекти.

Общи програмни условия

Преди подписването на Финансовото споразумение между Комисията и Правителството на България, Националният координатор на помощта трябва да докаже на Комисията, че е предприел съответните стъпки за осигуряване на подходящ персонал и ресурси в Националния фонд, Изпълнителната агенция по програма ФАР-ТГС в Министерството на регионалното развитие и благоустройството и звената за управление на проектите, които участват в осъществяването на тази програма.

Преди подписването на Финансовото споразумение между Комисията и Правителството на България, Националният координатор на помощта трябва да потвърди наличието на средства за национално съфинансиране, както е посочено в проектите фишове и условията за типа съчетаване на средствата по линия на ФАР и на националното съфинансиране при договарянето на проектите.

Всеки проект, включващ доставката на оборудване и строителни работи, изисква национално съфинансиране, както е посочено в съответния проектен фиш. В допълнение, оперативните разходи и разходите по експлоатация и поддръжка на оборудването се поемат от крайните бенефициенти. Ако общата стойност на това оборудване или строителни работи е по-малка от предвидената във фиша сума, стойността на помощта по ФАР ще бъде намалена, за да се запазят непроменени съответните пропорции между финансирането по ФАР и националното съфинансиране, посочени във фиша. Ако общата стойност е по-голяма от сумата, предвидена във фиша, допълнителното финансиране трябва да бъде осигурено чрез допълнително национално съфинансиране.

Преди подписването на Финансовото споразумение между Комисията и Правителството на България, Националният координатор на помощта трябва да докаже на Комисията, че заданията и техническите спецификации са правилно подготвени и позволяват всеки проект да стартира незабавно.

За проекти, които включват повече от едно българско министерство или агенция, Националният координатор трябва да осигури ефективни механизми за координация и сътрудничество между съответните министерства или агенции. Националният координатор на помощта трябва да организира задълбочени прегледи на изпълнението на изброените проекти поне на всеки три месеца след подписването на Финансовото споразумение до крайния срок за договоряне. Ако прегледите сочат, че до първото тримесечие от последната година за договоряне (2007 г., ако не е посочено друго) има висок риск проектът или компонентът да не бъдат договорени, Комисията си запазва правото да предприеме корективни действия, ако е необходимо, реалокация на средства към други цели, или анулиране на съответен проект или компонент.

2. БЮДЖЕТ

2.1 Финансова таблица за 2005 г. (в млн. евро)

Приоритет	Цел	Бюджет по ФАР			Съфинансиране		Общо
		Институционално изграждане	Инвестиции	Общо ФАР	Други (**)	Национално съфинансиране (*)	
02	Опазване, подобряване и управление на околната среда	1,150	2,850	4,000		0,950	4,950
03	Мерки "хора за хора"	0,500		0,500			0,500
	Техническа помощ	0,500		0,500			0,500

	TOTAL	2,150	2,850	5,000		0,950	5,950
--	--------------	--------------	--------------	--------------	--	--------------	--------------

(Разпределението на стойностите по бюджетни линии е индикативно в границите по чл. 5 от МР за създаване на НФ)

* Средства от национални, регионални, местни и общински власти, заеми от финансови институции на публични институции, средства от публични компании

** Средства от частни фондове, заеми от финансови институции на частни лица и институции

2.2. Принципи на съфинансиране

В съответствие с Насоките по програма ФАР всички инвестиционни проекти, подкрепяни от ФАР, трябва да получават съфинансиране от националния бюджет.

Подкрепата от Общността може да обхваща до 75 % от общите допустими обществени разходи. Данъците не са елемент, допустим за съфинансиране.

Съфинансирането за проекти за институционално изграждане се осигурява от страната-бенефициент, която поема определени инфраструктурни и оперативни разходи, чрез финансиране на човешки и други ресурси, необходими за ефективното усвояване на средствата по ФАР.

3. ИЗПЪЛНИТЕЛНИ АГЕНЦИИ

Изпълнителните агенции, отговорни за под – програмите са както следва:

- Изпълнителна агенция ФАР-ТГС в Министерството на регионалното развитие и благоустройството.

4. МЕРКИ ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО

4.1 Метод на изпълнение

Изпълнението на програмата ще следва чл. 53 (1) b (втора алтернатива) от Финансовия регламент³. Страната-бенефициент ще продължи да осигурява условията, посочени в чл. 164 (1)(a)-(e) от Финансовия регламент, да се спазват по всяко време.

Преди акредитацията на Изпълнителните агенции, предвидена в чл. 12 (2) от Регламент 1266/1999⁴, изборът на проекти, провеждането на търгове и договарянето на средства от страната-бенефициент ще бъдат обект на предварително одобрение от страна на Комисията.

4.2. Тръжни процедури

³ Регламент на Съвета (ЕС, Euratom) 1605/2002 от 25.06.2002 г.; OJ L248 от 16.09.2002 г., стр.1

⁴ Регламент на Съвета (ЕС) 1266/1999 от 21.06.1999; OJ L161 от 26.06.1999; стр. 68

Тръжните процедури ще следват правилата в Част 2, раздел IV от Финансовия регламент и глава 3, част 2 раздел III от Правилата за изпълнение⁵, както и Решение на Комисията SEC (2003) 387/2⁶.

Договарящите институции следва също така да спазват процедурните насоки и стандартните бланки и модели, заложи в “Практическото ръководство за договорните процедури, финансирани от общия бюджет на ЕК в контекста на външната помощ”, както е публикувано на Интернет-страницата на EuropeAid⁷ към датата на стартиране на съответната тръжна процедура.

4.3. Грантови схеми

За грантови схеми точните правила за изпълнението ще бъдат определени в съответните проектни фишове съгласно следните принципи:

Процедурите и форматите, които ще се използват при прилагането на схемите и възлагането на договорите, ще следват реда за възлагане на грантове за Външна помощ на ЕК. По-конкретно, ще бъде отделено необходимото внимание на процеса на избор на проекти. Грантове ще се отпускат в съответствие с правилата в глава 6 от Практическото ръководство, следвайки принципите на децентрализирано управление на Програма ФАР. Предварително одобрение от Делегацията на Европейската комисия в София ще е задължително преди акредитацията по Разширената децентрализирана система за изпълнение.

Компетентният Ръководител на програма, по която се финансира грантова схема, трябва да запази своите отговорности по договарянето и финансирането при изпълнението на схемите. По-конкретно, Ръководителят на програма трябва официално да одобри поканата за предложения, апликационните форми, критериите за допустимост, избор и възлагане, както и процеса на избиране и резултатите. Ръководителят на програма трябва също да подпише грантовите договори с бенефициентите и да осигури адекватно наблюдение и финансов контрол под своя отговорност. С тази уговорка, управлението на схемите може да бъде децентрализирано от Ръководителя на програма и предоставено на подходящи звена на секторно или регионално ниво.

Осъществяването на избраните проекти чрез извършване на строителни работи, доставки и услуги, които ще се възлагат на под-изпълнители от крайните бенефициенти на индивидуалните грантове, ще бъдат обект на тръжните правила на ЕК за Външна помощ към момента на изпълнението на гранта. Делегацията на Европейската комисия, след положителна оценка на капацитета на Изпълнителната агенция да управлява схемите финансово и административно по един добър и ефикасен начин⁸, може да отмени предварителното одобряване върху процеса на възлагане на под-

⁵ Регламент на Комисията (ЕС, Euratom) 2342/2002 от 23.12.2002 г.; OJ L357 от 31.12.2002 г.; стр. 1, изменено от решение на комисията 2004/121 от 06.02.2004г.; OJ L036 от 07.02.2004 г., стр. 58

⁶ Решение на Комисията SEC (2003) 387/2 за общите условия за договори за услуги, доставки и строителство финансирани от общия бюджет на ЕС в процеса на сътрудничество с трети страни, приет на 25 март 2003 г.

⁷ Настоящ адрес: http://europa.eu.int/comm/europeaid/tender/gestion/index_en.htm

⁸ Виж част 11 и Приложение 4 от Наръчника за програмиране по ФАР 2005 г.

изпълнители от страна на получателите на индивидуални грантове. Детайлни правила за ролята на Делегацията в горепосочения етап от договаряне на средствата ще се конкретизират по подходящ начин, чрез кореспонденция между Делегацията и националните власти, веднага след реализирането на горепосочената оценка.

Грантовите схеми не трябва да включват проекти, за които приносът на ФАР е по-малко от 50 000 евро (освен за Фонда за малки проекти, вж. долу) и повече от 2 млн. евро. Тази долна граница може да бъде отменена в резултат на гореспоменатата оценка на капацитета на ИА да дава гаранции за правилно финансово управление. Долната граница не се прилага в случаите на НПО.

Финансовите ангажименти по отношение на ФАР ще се изпълняват от датата на подписване на грантовите договори от компетентния Ръководител на програмата. Проектите трябва да бъдат напълно изпълнени преди изтичане на крайните срокове на съответното Финансово споразумение.

4.4 Принципи за изпълнение на туининг-проекти

Не е приложимо

4.5 Принципи за Фонда за малки проекти по ТГС

Фондът за малки проекти по ТГС финансира проекти с бюджет по ФАР под 50 000 евро. Той не включва материални инвестиции, освен малки инфраструктури, които не генерират значителни приходи.

5. УПРАВЛЕНИЕ НА ПОМОЩТА

5.1 правление на проектите

5.1.1 Отговорности

Националният координатор на помощта (НКП) ще носи пълна отговорност за програмирането и мониторинга на програмите по ФАР.

Националният координатор на помощта и Националният ръководител носят обща отговорност за координацията между ФАР (включително ФАР/ТГС), ИСПА и САПАРД

Националният ръководител (НР) и Ръководителите на програми (РП) трябва да направят необходимото, така че програмите да се изпълняват съгласно процедурите, заложи в инструкциите на Комисията. Същите следва също така да осигурят всички необходими договори за изпълнение на Финансовото споразумение да са сключени в съответствие с правилата и стандартните документи за Външна помощ, които са в сила по време на изпълнението на проектите, както и в съответствие с правилата на Европейския съюз относно държавните помощи.

5.1.2 Размери на проектите

Проектите за дейности “хора за хора” (2005/017-456.02) и техническа помощ (2005/017-456.03) ще имат стойност по-малка от 2 млн. евро, тъй като съответните проекти не биха могли да усвоят такава сума.

5.1.3 Краен срок за сключване и изпълнение на договорите; краен срок за програмиране

- (1) Всички договори трябва да бъдат сключени до 30 ноември 2007 г.
- (2) Изпълнението на всички договори трябва да приключи до 30 ноември 2008 г. Посочените крайни срокове са индикативни и трябва да бъдат потвърдени от съответния отговорен служител. Периодът за договаряне на проектите за изпълнение по тази програма в никакъв случай не може да надвишава три години от датата на подписване на Финансовото споразумение (чл. 166, ал. 2 ФР). Бюджетни ангажименти, по които не са направени разплащания през трите години, считано от датата на официалното подписване, ще бъдат отменяни (чл. 77, ал. 3 ФР).
- (3) При децентрализираната система за изпълнение пълното тръжно досие трябва да бъде предадено в Делегацията за одобрение не по-късно от шест месеца след подписването на Финансовото споразумение. В случай на неспазване на срока, страната-бенефициент докладва на СКН, който може да препоръча реалокация или анулиране на средства в съответствие с чл. 5 от Меморандума за разбирателство за създаване на Национален фонд.

5.1.4 Оценка на въздействието върху околната среда и опазване на природата

Процедурите за оценка на въздействието върху околната среда, както е заложено в ЕІА-директива⁹, са напълно приложими за всички инвестиционни проекти, изпълнявани по програма ФАР. Ако ЕІА-директивата все още не е напълно транспонирана, процедурите трябва да са сходни на тези, установени в горепосочената директива. Ако един проект попада в рамките на анекс 1 или анекс 2 на ЕІА-директивата, провеждането на процедура в съответствие с Директивата трябва да бъде документирано¹⁰.

Ако съществува вероятност изпълнението на проекта да окаже въздействие върху природен резерват, трябва да бъде извършена и документирана¹¹ съответна оценка според чл. 6 от Директивата за хабитатите.

Всички инвестиционни проекти трябва да бъдат изпълнени в съответствие с действащото екологично законодателство. Проектните фишове трябва да съдържат специфични клаузи за съответствие с европейското

⁹ Директива 85/337/ЕЕС; ОJ L 175/40; 5.7.1985; изменена

¹⁰ в Анекс ЕІА към съответния инвестиционен проектен фиш

¹¹ в Анекс за съхраняване на природата към съответния инвестиционен проектен фиш

законодателство в областта на околната среда, според вида дейност, която се провежда в рамките на всеки инвестиционен проект.

5.2 Финансово управление

5.2.1 Принципи и отговорности

Националният фонд (НФ) в Министерството на финансите, ръководен от Националния ръководител ще упражнява надзор върху финансовото управление на Програмата и ще бъде отговорен за докладване пред Европейската комисия. Националният ръководител носи пълна отговорност за финансовото управление и финансовата отчетност на средствата по ФАР до приключване на Програмата.

Националният ръководител трябва да гарантира, че правилата, регламентите и процедурите на ФАР, отнасящи се за докладване и финансово управление се спазват и че е налице функционираща информационна система за проектите.

Комисията ще преведе средства на Националния фонд в съответствие с Меморандума за разбирателство, подписан между Комисията и Правителството на България през декември 1998 г.

Средствата ще бъдат прехвърлени след искане от страна на Националния ръководител в отделна банкова сметка, деноминирана в евро, която ще бъде открита и обслужвана от Националния фонд в Централната банка или в гарантирана от Правителството банка. По принцип всички банкови сметки носят лихва.

В съответствие с чл. 3 и 4 от правилата за изпълнение на Финансовия регламент, натрупаните лихви са собственост на страната-бенефициент. Националният ръководител трябва да осигури натрупаните лихви да бъдат регистрирани изцяло като печалба в националния бюджет. Също така Националният ръководител трябва да докладва за лихвите чрез системата „Персеус“.

5.2.2 Трансфер на средства към Национален фонд

Първо плащане¹² до 20 % от средствата, които ще се управляват на местно ниво¹³, ще бъде преведено на Националния фонд, след подписването на Финансовото споразумение и Споразуменията за изпълнение между Националния фонд и Изпълнителната агенция. Освен това, Националният ръководител трябва да предостави на Комисията списък с назначените Ръководители програма, както и описание на съществуващата система, наблюдайки на потока информация между Националния фонд и Изпълнителната агенция и начина, по който ще се осъществят плащанията между тях.

¹² Представлява предварително финансиране, както е указано в чл 105 (1) в Правилата за изпълнение на Финансовия регламент

¹³ Изключват се сумите предвидени за Програми на Общността

Ще бъдат извършени две допълнителни плащания¹⁴ в размер до 30% от средствата, които ще се управляват на местно ниво¹⁵. Второто плащане ще бъде задействано, когато 5% от бюджета¹⁶ са вече изплатени от Изпълнителна агенция ФАР-ТГС. Третото плащане може да бъде поискано, когато 35%¹⁷ от целия бюджет е вече изплатен.

Последното четвърто плащане ще бъде осъществено, когато 70 % от целия бюджет¹⁸ са вече изплатени и всички договори са сключени.

По изключение, Националният ръководител може да поиска по-голям от съгласувания процент средства, когато това може да бъде обосновано от прогнозен паричен поток, който да показва, че необходимият паричен поток за последващия период ще надхвърли договорения процент. В случаите, когато общата сума от средствата, депозирани в Националния фонд и сметките на Изпълнителната агенция ФАР-ТГС превишават 15% от общия бюджет на програмата, Комисията може по изключение да отпусне плащане, ако Националният ръководител предостави доказателства, че договорните задължения не могат да бъдат изпълнени с наличните средства.

5.2.3 Трансфер на средства от Национален фонд към Изпълнителната агенция

Националният фонд ще превежда средства на Изпълнителната агенция в съответствие със Споразумението за изпълнение, подписано между Националния фонд и Изпълнителната агенция. Банкови сметки за под-програми ще бъдат открити на името на Изпълнителната агенция, отговорна за финансовото управление на под-програмата във връзка с чл. 13 от Меморандума за разбирателство за създаването на Национален фонд.

Доколкото Програмата следва децентрализираната система за изпълнение, всяко отделно Финансово споразумение трябва да бъде подписано предварително от Европейската комисия. Когато Националният фонд е сам по себе си и разплащателен орган за Изпълнителна агенция ФАР-ТГС, няма да има преводи на средства от Националния фонд до Изпълнителна агенция ФАР-ТГС. Изпълнителна агенция ФАР-ТГС трябва да бъде управлявана от Ръководител на програма (РП), назначен от Националния ръководител, след консултация с НКП. РП ще бъде отговорен за всички операции, извършени от съответната Изпълнителна агенция ФАР-ТГС.

N/A

5.2.4 Плащания в случаите на клаузи за задържане на средства

При тези договори, които съдържат клаузи за задържане на средства (напр. средства за гаранционен период), Изпълнителната агенция ФАР-ТГС поема пълна отговорност за управление на средствата преди последното плащане, както и за гарантиране, че средствата ще бъдат използвани за плащания, свързани с клаузите за задържане.

¹⁴ Представяват предварително финансиране, както е указано в чл 105 (1) в Правилата за изпълнение на Финансовия регламент

¹⁵ Изключват се сумите предвидени за Програми на Общността

¹⁶ Изключват се сумите предвидени за Програми на Общността

¹⁷ Изключват се сумите предвидени за Програми на Общността

¹⁸ Изключват се сумите предвидени за Програми на Общността

Изпълнителната агенция ФАР-ТГС допълнително поема пълна отговорност спрямо контракторите, че ще изпълни задълженията, свързани с клаузите за задържане на средства. Средствата, които не са изплатени на изпълнителите след извършване на окончателните плащания, ще бъдат върнати обратно на Комисията.

5.2.5 Приключване на плащанията и осчетоводяване

Не по-късно от 16 месеца след приключване на изпълнението на договорите, Националният фонд представя окончателна декларация, за изразходваните средства от ФАР и от националното съфинансиране, както и атестацията относно редовността, точността и истинността на извършените плащания. Крайният заверен разход трябва на този етап да съответства на първоначалната сума по договора, намалена с удържките и спестяванията, съгласувани с изпълнителя в процеса на изпълнение на договора. Това също трябва да съответства на направените плащания заедно с всички суми, заделени за изпълнение на задържащите клаузи.

Ако плащанията, получени от Комисията надхвърлят крайния заверен разход, Националният фонд трябва да върне на Комисията остатъка от сумата при предаването на окончателната декларация за изразходваните средства. Ако има неиздължени суми (с изключение на средства по клаузите за задържане на средства по договора), НФ трябва да обоснове и прогнозира финализирането на плащанията. НФ докладва на тримесечие за средствата по клаузите за задържане и по предстоящите плащания. Ако те не са изплатени на изпълнителя, се връщат на Комисията.

След оценка на окончателната декларация, Комисията преценява дали да изключи някой разход от плащанията на ЕС, ако той не е съобразен с правилата на ЕС

Резултатите от проверките на Комисията и нейните заключения относно това дали да се изключат плащания се съобщават в писмен вид на НФ, който има един месец срок да отговори също в писмена форма.

Ако не се стигне до съгласие в едномесечен срок от получаването на отговора на НФ, Комисията решава и установява плащанията, които следва да бъдат изключени, вземайки под внимание най-вече установената степен на несъобразност, естеството и сериозността на нарушението, както и финансовите щети, претърпени от Комисията.

Следвайки взетото решение за плащанията, които следва да бъдат изключени, недопустимият разход се възстановява, без това да се отрази на мерките спрямо нарушенията и последващите финансови компенсации посочени по-долу.

Средствата ще бъдат върнати чрез директно възстановяване от Националния фонд или чрез компенсация в съответствие с правилата на Общността.

6. МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА

Изпълнението на проектите ще бъде наблюдавано от Съвместен комитет за наблюдение (СКН). Той включва Националния ръководител (НР), Националния координатор на помощта (НКП) и службите на Комисията.

СКН ще провежда срещи поне веднъж годишно, за да прави преглед на всички програми, финансирани от ФАР, с оглед проследяване на тяхното развитие за постигане на целите, залегнали във Финансовото споразумение и Партньорството за присъединяване. СКН може да препоръча смяна на приоритетите и/или преразпределение на средствата по ФАР. Освен това, СКН ще прави преглед веднъж годишно на напредъка на всички програми, подкрепяни чрез предприсъединителни инструменти на ЕС (ФАР, ИСПА и САПАРД).

За Програма ФАР, СКН ще бъде подпомаган от Секторни под-комитети за наблюдение (СПКН), които включват Националния координатор на помощта, Ръководителят програма за всяка Изпълнителна агенция (и където е приложимо - за Централното звено за финансиране и договаряне) и службите на Комисията. СПКН ще прави детайлен преглед на напредъка на всяка програма, включително нейните компоненти и договори, събрани от СКН в подходящи сектори за наблюдение. Всеки сектор ще бъде наблюдаван от един СПКН на базата на редовни доклади за наблюдение, изготвяни от Изпълнителната агенция и междинни оценки, изготвени от независими оценители. СПКН ще представя препоръки върху аспекти на управлението и изготвянето на проекти, осигурявайки тяхното изпълнение. СПКН ще докладва на СКН, на който ще предоставя цялостни, подробни доклади за всички програми, финансирани по ФАР в съответния сектор. Службите на Комисията ще осигурят изготвянето на междинна оценка (централизирано или децентрализирано), както и/или последващи оценки.

7. ОДИТ, ФИНАНСОВ КОНТРОЛ, МЕРКИ ПРОТИВ ИЗМАМИ, ПРЕВАНТИВНИ И КОРЕКТИВНИ ДЕЙСТВИЯ

7.1 Супервизия и финансов контрол от страна на Комисията и Европейската сметна палата

Всички финансови споразумения, както и произтичащите договори са предмет на надзор и финансов контрол от Комисията (включително и от Европейския офис за борба с измамите) и одити от Европейската сметна палата. Доколкото Разширената децентрализирана система за изпълнение все още не е налице в изпълнителните агенции на страната-бенефициент, са включени мерки, като предварителна проверка на търговете и договарянето от страна на Делегацията в страната-бенефициент.

За осигуряване на ефективна защита на финансовите интереси на Общността, Комисията (включително и Европейския офис за борба с измамите) може да проведе проверки на място и инспекции съгласно процедурите, предвидени в Регламент 2185/96¹⁹ на Общността (Евроатом, ЕС).

Гореописаните проверки и одити са приложими спрямо всички изпълнители и подизпълнители, които са получили средства на Общността.

¹⁹ Регламент на Общността (Евроатом, ЕС) 2185/96 от 11.11.1996 г., ОJ L 292 от 15.11.1996 г., стр. 2

Без да се намаляват отговорностите на Комисията и Сметната палата на ЕС²⁰, сметките и операциите на Националния фонд и където е приложимо на Централното звено за финансиране и договаряне, както и на всички съответни Изпълнителни агенции, могат да бъдат проверявани по преценка на Комисията от самата Комисия или от външни одитори наети от Комисията.

7.2 Задължения на страната-бенефициент

7.2.1 Одит и финансов контрол

С оглед осигуряване на добро финансово управление на средствата от ФАР, страната-бенефициент трябва да има система за управление и контрол на помощта в съответствие с общоприетите основни принципи и стандарти. Тази система трябва да покрива изискванията на чл. 164 от Финансовия регламент и в частност адекватно да осигурява коректност, редовност и допустимост на исканията за подкрепа от Общността.

Компетентните национални финансови и контролиращи власти ще провеждат подходящ финансов контрол на всички институции, свързани с изпълнението на програмата.

Всяка година до Комисията ще бъдат изпращани план за одит, обобщение на резултатите и препоръките от проведените одити, както и заключения от изпълнението на препоръки от минали одити. Докладите от одита ще бъдат на разположение на Комисията.

7.2.2 Превантивни мерки

Страната-бенефициент трябва да предприеме всички необходими мерки за предотвратяване и противодействие на активните и пасивни корупционни²¹ практики във всеки етап на тръжната процедура или при предоставяне на грант, както и по време на изпълнение на програмата.

Властите на страната бенефициент, включително и отговорните лица за прилагането на програмата, трябва да вземат всички необходими предпазни мерки да избегнат всякакви рискове за конфликт на интереси и трябва да информират ЕК незабавно за такива конфликти на интереси или за всяка ситуация, която може да доведе до такива конфликти.

²⁰ както се посочва в Общите условия свързани с Финансовия меморандум, приложен към Рамковото споразумение

²¹ Активна корупция означава умишлено действие на този, който получава, директно или чрез посредник, предимство от всякакъв вид за себе си или за трета страна, за да действа или да се въздържа от действие съобразно задълженията си или в изпълнение на неговите функции, като официално лице, по начин който накърнява или има опасност да накърни финансовите интереси на ЕС.

Пасивна корупция означава умишлено действие на длъжностно лице, което директно или чрез посредник, изисква или получава предимства от всякакъв вид за себе си или трета страна, или приема обещание за такова предимство, за да действа или да се въздържа от действие съобразно задълженията си или в изпълнение на неговите функции като официално лице, по начин който накърнява или има опасност да накърни финансовите интереси на ЕС.

7.2.3 Мерки против измамите и корективни действия

Страните-бенефициенти на първо място носят отговорност за осигуряване на разследване и задоволително разрешаване на предполагаеми и истински случаи на измами и нередности, следвайки контролните механизми на страната или Общността.

Националните власти трябва да осигурят функционирането на механизъм за контрол и отчитане, еквивалентен на предвидения в регламент 1681/94²².

Конкретно, всички предполагаеми или истински случаи на измами²³ и нередности²⁴, както и всички свързани с тях мерки, предприети от съответната държавна институция, трябва да бъдат докладвани на службите на Комисията без забавяне. В случай, че няма предполагаеми или истински случаи на измами или нередности за докладване, страната-бенефициент следва да информира Комисията за този факт в срок до два месеца след края на всяко тримесечие.

В случай на нередност или измама, страната-бенефициент трябва да извърши необходимите финансови корекции изискващи се във връзка с всяка конкретна нередност. Корекциите, направени от страната-бенефициент, трябва да съдържат анулиране на цялата или на част от помощта от Общността. Фондовете на Общността, освободени по този начин, могат да се използват отново от НФ за целите на програмата в съответствие с чл. 5 от Меморандума за разбирателство за създаване на НФ.

7.3 Възстановяване на средства в случай на нарушение или измама

Всяко доказано нарушение²⁵ или измама²⁶, разкрити по време на изпълнението на проекта или при одит води до възстановяване на средствата на Комисията.

Ако след извършване на необходимите проверки, Комисията установи, че:

- (а) страната-бенефициент не е спазвала задълженията си да предотвратява, открива и коригира нарушенията или
- (б) изпълнението на проекта не обосновава част или цялата помощ или

²² Регламент на ЕК (ЕК) 1681/94 от 11.07.1994 г.; 12.07.1994 г.; стр. 43

²³ Измама означава умишлено действие или пропуск свързан с: използване или представяне на грешни, некоректни или непълни отчети или документи, които водят до грешно разпределение или неправилно задържане на средства от общия бюджет на Общността или от управляваните от нея или от нейно име бюджети; непредставяне на информация в нарушение на конкретни задължения със същия ефект; некоректно използване за такива средства за цели различни от тези, за които са били отпуснати първоначално.

²⁴ Нередност означава всяко нарушение на разпоредбите на националното или европейското законодателство, на този Финансов меморандум или последващи договори, което е резултат от действие или пропуск на икономически посредник, и има или ще има ефект на накърняване на общия бюджет на Общността или на бюджети управлявани от нея, посредством нецелесъобразни разходи. Терминът "Европейско законодателство" в този контекст означава целостта от общи правила, валидни за страните по Финансовия меморандум (напр. Европейските споразумения, Рамковите споразумения, Меморандума за разбирателство за създаване на Национален фонд и т.н.)

²⁵ вж. горната дефиниция

²⁶ вж. горната дефиниция

(в) има сериозни грешки в системите за управление или контрол, които водят до нарушения,

Комисията може да прекрати по-нататъшни плащания по програмата и заявявайки причините да поиска от страната-бенефициент да представи коментари и където се сметне за необходимо да извърши корекции в рамките на определен срок.

Ако не се постигне съгласие до края на определения от Комисията срок и ако изисканите корекции не са налице, Комисията може, вземайки предвид коментарите на страната-бенефициент, да реши в тримесечен срок да:

- (а) намали или анулира плащанията по съответната програма, или
- (б) направи финансови корекции, изискващи се от анулирането на част или цялата помощ по въпросната програма.

Когато Комисията решава за стойността на корекцията, следва да вземе предвид принципа на пропорционалност, вида нарушение и размера и финансовите последици на установените слабости в системите за управление и контрол на страната-бенефициент..

При липса на решение за изпълнение по точка (а) или (б), следващи плащания по програмата незабавно ще бъдат започнати отново.

Националният ръководител гарантира връщането на всички неупотребени или грешно изплатени суми в срок от 60 календарни дни от уведомяването. Ако той не изплати обратно дължимите на Комисията суми, страната-бенефициент дължи сумите на Комисията.

Лихви по дължимите суми за закъснели плащания ще се начисляват на невъзстановени суми, спазвайки Финансовия регламент.

8. ПРОЗРАЧНОСТ И ПУБЛИЧНОСТ

Съответният Ръководител програма ще бъде отговорен за осигуряване на всички необходими мерки, предприети за съответна публичност на всички дейности, финансирани от програмата. Това ще се извършва в тясно сътрудничество с Комисията. Повече подробности са изложени в Приложение “Прозрачност и публичност”.

9. СПЕЦИАЛНИ УСЛОВИЯ

В случай, че поетите ангажименти не са изпълнени по причини, произтичащи от страна на българското правителство, Европейската комисия по своя преценка може да преразгледа програмата, и да я анулира изцяло или части от нея и/или да преразпредели неизползваните средства за други цели, съответстващи на целите на програма ФАР.